

**Minamata-mi isumaqatigiisummut atatillugu Namminersorlutik Oqartussat
Kalaallit Nunaannut nunap immikkoortuatut tunuarsimaarfiginninnermik
atorunnaarsitsinissaat pillugu Inatsisartut aalajangiiffigisassaattut siunnersuut.**

(Sulisoqarnermut, Ilisimatusarnermut Avatangiisinullu Naalakkersuisumit
saqqummiunneqartoq)

Pillugu

Eqqissisimatitsinermut Avatangiisinullu Ataatsimiititaliap isumaliutissiissutaa

Siunnersuutip aappassaanneerpeqarnerani saqqummiunneqartoq

Suliarinninnermi ataatsimiititaliaq ukuninnga inuttaqarpoq:

Inatsisartunut ilaasortaq Doris Jakobsen Jensen, Siumut, siulittaasoq
Inatsisartunut ilaasortaq Sofia Geisler, Inuit Ataqtigiit, siulittaasup tullia
Inatsisartunut ilaasortaq Jens Danielsen, Siumut
Inatsisartunut ilaasortaq Justus Hansen, Demokraatit
Inatsisartunut ilaasortaq Mikivsuk Thomassen, Inuit Ataqtigiit

Siunnersuutip ulloq 21. Oktober 2020 siullermeerneqareernerata kingorna siunnersuut
ataatsimiititaliamit suliarineqarpoq.

1. Siunnersuutip imarisaa siunertaalu

Kalaallit Nunaannut nunap immikkoortuatut tunuarsimaarnissaq pillugu isumaqatigiisut
atorunnaarsinneqarnissaanik Minamata-mi isumaqatigiisummut ilaanngunissamut siunnersuut
siunertaqarpoq. Minamata-mi isumaqatigiisut kviksølvi pillugu aamma eqqagassalerinnermi
atorneqartarneranut pissutsinut arlalinnut tunngassuteqarpoq. Isumaqtigiisut Kalaallit
Nunaannut kigutit nakorsaqaqarnermut, aatsitassarsiornermut, eqqagassalerinnermut aamma
inuiattut nererisaatitsinnut, assersuutigalugu aalisakkanut kiisalu uumasunut imarmiunut
miluumasunut tunngassuteqarpoq.

2. Siunnersuutip inatsisartuni siullermeerneqarnera

Siunnersuutip siullermeerneqarnerani siunnersuutip imarisaanut siunertaanullu tapersersuineq
annertuvoq. Kviksølvi assigiinngitsutigut Kalaallit Nunaanni inuiaqatigiinnut

avatangiisimullu sunniutaa Partiit oqaaseqartartuisa eqqartorpaat, uani immikkut eqqumaffiginiarneqarpoq imermik atornikumik kuutitsisarnermi qanoq pitsanngorsaasoqarsinnaanersoq aammalu isumaqatigiisummik unioqqutitsinermi qanoq pineqaatissiisoqarsinnaanera.

3. Tusarniaanermi akissutit

Tusarniaanermi akissutit tunniunneqarsimasut inatsisissatut siunnersuummut ilanngunneqarsimapput tamannalu inatsisartut siulittaasoqarfiata piumasaaqaataanut naapertuuppoq. Tusarniaaffigineqarsimasut siunnersuummut oqaaseqaateqarsimanngillat.

4. Ataatsimiititaliap siunnersuummik suliaqarnera

Aallaqqaasiullugu Naalakkersuisut siunnersuummik matuminnga suliaqarluarsimanerat pillugu ataatsimiititaliamit qutsavigineqassapput. Uani Nalunaarusiaq ”Minamatami isumaqatigiisummumut naleqqiullugu Kalaallit Nunaat pillugu nunamut nangaassutip atorunnaarsinnerata inuiaqatigiinnut akilersinnaaneranik misissueqqissaarney” ataatsimiititaliap sulinerani annertuumik iluaqutaasimavoq.

Nunarsuaq tamakkerlugu kviksølvimik kuutitsisarney annertuumik unammillernarpoq kinguneqartarlunilu. Piffissami matumani kviksølvimik akulinnik atuineq Oliakunit akuutissanillu eqqagassat pillugit Namminersornerullutik Oqartussat nalunaarutaat nr. 29, 17. september 1993-imeersoq tunngavigalugu ingerlanneqarpoq.

Nalunaarummit qulaani taaneqartumit, siunnersuummut ilanngussaq 1-mi takuneqarsinnaavoq pisariaqassasoq kviksølvimik akulinnik nioqqutissiornermi, nioqquteqartarney pillugu niuernerq nalimmassarniarlugu Nalunaarusiortoqartariaqartoq. Ilanngullugulu kviksølvimik piiiaanermut inerteqquteqarnissaq aatsitassarsiornermut inatsimmut ilanngunneqartussaalluni imaluunniit inatsit taanna tunngavigalugu Nalunaarusiortoqassalluni.¹

Kviksølvip Kalaallit Nunaata avatangiisaanut pisartup annertunerpaartaa nunarsuarmi nunanit ungasissunit allaneersuusoq siunnersuummut ilanngussaq 1-mi takuneqarsinnaavoq, naatsorsuutigineqarporlu mingutsitsinerup tamarmiusup 1%-ata missaa Kalallit Nunaannersuusoq. Imaalluarsinnaavorli piffinni imaanut kuutitsisarnerit, assersuutigalugu kigutit nakorsaannit imaluunniit eqqaavissuarnit illoqarfiit avatangiisaannut sunniuteqarsimasut.²

---

¹ Siunnersuummut ilanngussaq 1, qupp. 14

² Siunnersuummut ilanngussaq 1, qupp. 11

Tamanna tungavigalugu ataatsimiititaliamit pissusissamisoortutut isigineqarpoq Minamata-mi isumaqatigiissutip toqqaannartumik qanoq Kalaallit Nunaannut sunniuteqarsinnaanera eqqaasitsissutigissallugu. Taamaattumik Eqqakkanik ikuallaasarneq, aatsitassarsiorneq, ileqquusumik nerisassaatigut aammalu killilersuinerit allat ataatsimiititaliamit immikkut ukkatarineqassapput.

4.1. Eqqagassalerineq

Siunnersuummut ilanngussaq 1-mi takuneqarsinnaavoq eqqakkanik ikuallaasarneq siorngatigut tassaammat Kalaallit Nunaanni silaannarmut kviksølvimik mingutsitsinerpaajusoq. Nuummi Aasiannilu eqqakkanik ikuallaavinnik uuttortaanerit takutippaat kviksølvimik mingutsitsineq 2002-mut sanilliullugu maannakkut tallimariaammik annikkillisimasoq. Tassani allaaserineqarpoq tamanna Danmarkimi aamma EU-mi killissaritinneqartumit annikinnerusoq.³

Nuummi aamma Sisimiunilu eqqakkanik ikuallaavissat putsumut gassimullu saliuteqassapput, taakkualu kviksølvimik mingutsitsinneq annikinnerulersissavaat. Ataatsimut isigalugu kviksølvip aamma eqqakkat pitsaanerusumik suliarineqartalernissaanut Ikuallaavinnik nutaanik pilersitsineq aqutissaasoq pitsaasoq ataatsimiititaliamit isumaqarfigineqarpoq.

4.2. Kigutininik ilaartuinerit

Kinersiaq amalgam kviksølvimik imaqarpoq siorngatigullu kigutininik ilaartuutitut atorineqartarluni. Kigutinerinermi amalgam 2003-mili atorunnaarsinneqariartorpoq, taamaattorli tamatumunnga taarsiullugit atorineqartut pillugit kisitsisit eqqortut pigineqanngillat. Amalgam pisortat kigutineriffianni atorineerunnikuvoq, kisiannilu kigutigissaasunik namminersortunik killilimmik atorineqarluni.

Tamanna tungavigalugu amalgamip kuuffikkut kuutsinneqartup annersaa kigutininik ilaartuutitut piiarneqartunit pisuuvoq. Kalallit Nunaanni imeq atorineqarsimasoq salinneqarneq ajorpoq, taamaalillunilu kigutineriffinniit kuutsinneqartoq toqqaannartumik imaanut kuutsinneqartarluni.

Ukiut 10-15 qaangiuppata amalgam-it kigutininik ilaartuutaasimasut piiarneqarunnarnissaat naatsorsuutigineqarpoq. Tamatuma kinguneranik amalgam imermit kuutsinneqartumit piiarniarlugu immikkut saliisarnissaq pisariaqarunnaartussaavoq. Kalaallit Nunaanni kigutinerinermi kigutininik ilaartuinerit 845-mi kviksølv 0,4g atorineqarsimasutut naatsorsuutigineqarpoq. Tamatumunnga sanilliullugu kviksølv atornagu kigutit 14.000-it ilaartorneqarsimapput.⁴

³ Siunnersuummut ilanngussaq 1, qupp. 62

⁴ Siunnersuummut ilanngussaaq 1, qupp. 44

4.3. Aatsitassarsiorneq

Siunnersuummut ilanngussaq 1-mi takuneqarsinnaavoq, Aatsitassarsiorfinni mikisuni kuultisiornermi aamma kuultimiit sinnerit ujaranngornikunit kuultisiornermi nunarsuarmi sumiiffinni arlalissuarni kviksølvi atorneqartarpoq. Kalaallit Nunaanni kuultisiornermi kviksølvip atorneqarsimaneranut paasissutissanik nassaartoqarsimanngilaq, aamma annikitsunik ingerlataqartuni, taamaattoqarsimasinnaanerali akerlilerneqarsinnaanngilaq.

Tamatumunnga ilanngullugu Kalaallit Nunaanni annikitsumik aatsitassarsiorluni kuultisiornermi siunissami kviksølvip atugaaginnarnissaa akerlilerneqarsinnaanngilaq, tamanna malittarisassiorfigineqanngippat.

Tamanna tunngavigalugu ataatsimiititaliamit Naalakkersuisunut kaammattuutigineqassaaq erseqqissaatigeqqullugu kuultisiornermi kviksølv atorneqaqqusaanngimmat aamma annikitsumik piaanerni, tamanna nalunaarummi ”Minamatami isumaqatigiisummut “naleqqiullugu Kalaallit Nunaat pillugu nunamut nangaassutip atorunnaarsinnerata inuiaqatigiinnut akilersinnaaneranik misissueqqissaarneq”-mi siunnersuutigineqarsimavoq.⁵

4.4. Ileqquusumik nerisassat

atlantikup imartaata avannaani sanilliullugu Canadap aamma Kalaallit Nunaata sineriaanik issittup imartaani uumasuni kviksølvi annertunerusoq misissuinerit takutissimavaat. Inuit uumasunik taakkunannga annertuumik nerisallit nerisat aqputigalugit kviksølv eqarnerulersarput. Qaratsap aamma kinguaassiorsinnaanerup ajoquserneqarnissaa pissutigalugu nerisassani kviksølvi ernumalersitsivoq.

Immikkut ernumassutigineqartut tassaapput naartugineqartut aamma meeraaqqat ineriartornerannut sunniutit. 2014-mi arnat inersimasut affaat qaangerlugit Nunarsuaq tamakkerlugu kviksølvimik killissaritinneqartutut innersuussutit qaangerlugit kviksølvimik akoqarput. Kalaallit Nunaata avannaani nunaqarfiit ilaanni arnat ernisinnaasut tamarmik nunarsuaq tamakkerlugu killissaritinneqartunut innersuussutit qaangerlugit kviksølvimik akoqarput.⁶

Kalaallit Nunaanni inuit ilai kviksølvimik immikkut navianartorsiortinneqarmata navianartorsiornerup qanoq annikillisinneqarnissaa pillugu paasissutissiilluni suliniuteqareerpoq, peqatigisaanilli ileqquusumik nerisat iluaqutaaneri aalajangiussimaneqarlutik. Paasissutissiilluni sulinermut tassunga atatillugu peqqinnissakkut suliaqartuni immikkut ilisimasallit naliliipput Kalaallit Nunaat isumaqatigiisummut akuersippat tamanna qaammarsaanermut nukittorsaataassasoq, tassa taamaalilluni Kalaallit

⁵ Siunnersuummut ilanngussaq 1, qupp. 83

⁶ Siunnersuummut ilanngussaq 1, qupp. 9-10

Nunanni inuussutissaniilertartup kviksølvip ungasissumit assartorneqartup annikillisinneqarnissaanut suliniuteqartoqalissammat.⁷

Kalaallit Nunaanni Kuutsitsinerit annikillinerisa toqqaannartumik sunniutai annikitsuinnaassapput, tassa kviksølvip annertunerpaartaa silaannakkut imaluunniit immap sarfaatigut Issittumut assartorneqartoq pissutigalugu avatangiisinut aamma Kalaallit Nunaanni nerisassanut pisarmat. Kalaallit Nunaanni avatangiisi kviksølvimik mingutsitsinermut sunnertinnissamut qaninneruvoq aamma kalaallit nunaanni inuit ilai taakkuullutik nunarsuarmi inuit akornanni inuussutissanik kviksølv eqartunik annertunerpaamik nerisaqartuusut.

Piffissaq ungasinnerusoq eqqarsaatigalugu kviksølvip kinguneqarnerlunneranit pinngitsoortitsiniaanermi aaqqiissutissaq pitsaanerpaaq tassaavoq piffinni ileqquusumik nerisassanit kviksølvip peerneqarnissaa. Tamannalu taamaallaat pisinnaavoq nunat tamat isumaqatigiinnerisigut aammalu kviksølvip akuutissatut atorneqarnerata avatangiisinullu akuliussuunneqarnerata annikillisinneqarnerisigut.⁸

Taamaalilluni ataatsimiititaliamit paasineqarpoq Minamata-mi isumaqatigiissut atuutilersinneqarpat amerlasuutigut pitsaaquteqartoq. Saqqummiussissummi Naalakkersuisut naggataarutaasumik oqaaseqaataanut Ataatsimiititaliaq isumaqataavoq: Pingaaruteqarpoq avatangiisitta peqqissutsittalu paarilluarnissaat.

4.5. Pineqaatissiissutigineqarsinnaasut

Siunnersuutip siullermeerneqarneranut ilanngullugu apeqqutigineqarpoq inuit imaluunniit suliffeqarfiit Minamata-mi isumaqatigiissummi unioqqutitsisut qanoq pineqaatissinneqarsinnaanersut. Soorlu siunnersuummut ilanngussaq 1. kap. 5-mi takuneqarsinnaasoq isumaqatigiissut inatsisinut ullumikkut atuuttunut innersuussivoq:

- Oliakunit akuutissanillu eqqagassat pillugit Namminersornerullutik Oqartussat nalunaarutaat nr. 29, 17. september 1993-imeersoq.
- Aatsitassat pillugit ingerlatallu tamatumunnga pingaarutillit pillugit inatsisartut inatsisaat nr. 7, 7. december 2009-imeersoq (Aatsitassanut ikummatissanullu inatsit)

Inatsit atuuttoq naapertorlugu ullumikkut Kalaallit Nunaanni pinerluttulerinermik inatsimmi aalajangersakkat tunngavigalugit pineqaatissiisoqarsinnaavoq, akiligassiinikkut imaluunniit allatut pineqaatissiinikkut. Oliakunit akuutissanillu eqqagassat pillugit Namminersornerullutik Oqartussat nalunaarutaanni § 18 atuuppoq, tassa, inatsimmi aalajangersakkanik unioqqutitsineq peqqussummik inerteqqulluunniit malinninngitsoorneq akiligassiissutaasinnaasoq.

⁷ Siunnersuummut ilanngussaq 1, qupp. 14

⁸ Siunnersuummut ilanngussaq 1, qupp. 81

Aatsitassanut ikummatissanullu inatsisip kap. 20-ani ilaatigut § 96-mi takuneqarsinnaavoq:

§ 96. Kinaluunniit inatsisartut inatsisaat manna malillugu akuersissummik pigisaqarnani § 2, imm. 2-mi taaneqartunik ingerlatanik suliarinnittoq akiliisinneqassaaq.

Imm. 2. Kinaluunniit piaaraluni imaluunniit annertuumik mianersuaalliornikkut ima iliortoq akiliisinneqassaaq:

1) Inatsisartut inatsisaat manna malillugu imaluunniit tamakku malitsigisaannik aalajangersakkat piumasagaatillu malillugit oqartussat pissarsiarisassaat pillugit paasissutissanik eqqunngitsunik imaluunniit inatsisartut inatsisaat manna malillugu maleruagassanik piumasagaatinillu aalajangersarsimasut malillugit tammarsaasunik tunniussisoq imaluunniit paasissutissanik nipangiussisoq.

2) §§ 45-47 unioqqutillugit aatsitassanik katersisoq imaluunniit paaasoq.

3) § 45, imm. 6 malillugu aatsitassanik sinneruttunik toqqorsimatitsinngitsoq.

4) Akuersissutitut piumasagaatinik unioqqutsitsisoq imaluunniit inatsisartut inatsisaat manna malillugu akuerinissutitut tunniunneqartunik imaluunniit inatsisartut inatsisaat manna malillugu maleruagqusanik aalajangerneqarsimasunik unioqqutitsisoq.

5) Inatsisartut inatsisaat manna malillugu peqqussutitut tunniunneqarsimasunik isumaginninngitsoortoq inatsisartut inatsisaat manna malillugu maleruagqusanik tunniunneqarsimasunik peqquneqarnerminik eqquutsitsinngitsoq.

Imm. 3. Inatsisartut inatsisaat manna malillugu maleruagqusani aalajangerneqarsinnaavoq, aalajangersakkanik unioqqutsitsinermi Kalaallit Nunaanni pinerluttulerinermi inatsit malillugu akiliisitaanermik allatulluunniit iliuseqarnikkut pineqaatissiissutitut eqqartuussineqarsinnaasoq.

Imm. 4. Unioqqutitsineq suliffeqarfimmit, tamakkiisumik ilaannakortumilluunniit Kalaallit Nunaanni Namminersorlutik Oqartussanit, kommunimit imaluunniit kommunit ataatsimoorullugu pigineqartumit, kommunalbestyrelsit aamma nunaqarfimmi siulersuisut il.il. pillugit inatsisartut inatsisaannut ilaasunit, aktieselskabimi, anpartsselskabimi, andelselskabimi assigisaanniluunniit unioqqutsitsineq pisimappat, suliffeqarfik assigisaallu akisussaatinneqassapput, pinerluttulerinermi inatsit taamaattoq malillugu akisussaaffilerlugit. Taamattaq atuuppoq, Namminersorlutik Oqartussani, kommuni imaluunniit kommunit ataatsimoorussaanni, kommunalbestyrelsit aamma nunaqarfimmi aqutsisut il.il. inatsisartut inatsisaanni ilaasuni unioqqutsitsineq pisimappat.

Imm. 5. Akiliisitsissutitut inatsisartut inatsisaat manna imaluunniit inatsisartut inatsisaat malillugit malittarisassat malillugit akiliutigineqartut landskarsimut nakkartinneqassapput.

Pineqaatissiinnissamut periarfissat qulaani taaneqartut aamma inatsisissatut siunnersuut innersuutigineqartoq tunngavigalugit -”Minamatami isumaqatigiisummut naleqqiullugu

Kalaallit Nunaat pillugu nunamut nangaassutip atorunnaarsinnerata inuiaqatigiinnut akilersinnaaneraniq misissueqqissaarney"- naammattutut ataatsimiititaliamit nalilerneqarpoq. Nalunaarusiamit innersuussutigineqarpoq kviksølvimik aamma akuutissanik kviksølvimik akulinnik niuerneq Nalunaarusiuunneqassasoq. Tamanna pillugu Naalakkersuisut suliaqarnerat ataatsimiititaliamit tuavisaarutigineqassaaq.

5. Siunnersuummut aningaasatigut kingunissaritinneqartut

Aalajangiiffigisassatut siunnersuutip piviusunngortinneqarnerani aningaasatigut kingunerisassat siunnersuutip tunngavilersorneqarnerani ilanngunneqartussaeneri Inatsisartut suleriaasianni § 33-mi allassimavoq.

Siunnersuutip piviusunngortinneqarnerani aningaasatigut kingunissaritinneqartut siunnersuummut ilanngunneqarsimaneri ataatsimiititaliamit maluginiarneqarpoq. Aningaasatigut kingunissaritinneqartut assigiinngitsunik marlunnik nalunaarutigineqarsimapput, apeqqutaalluni isumaqatigiissut qanoq atuutsinneqalissanersoq. Atuutsinneqalernera minnerpaaffissaaniitsinneqarpat aningaasartuutissat 138.000 – 275.000 kr.-nik amerlatigissapput tamatumalu saniatigut ukiut sisamakkaarlugit 12.500 kr. Aningaasartuutigineqartassallutik.

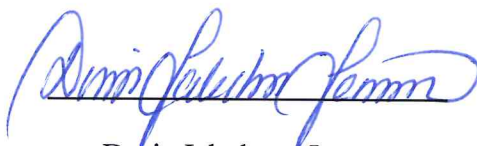
Annertunerusumik atuutilersitsinermi pisortat kigutileriffiini aningaasartuuteqalertoqassaaq. Aningaasartuutissat taakku tassaapput amalgamimik atuisoqartillugu kigutileriffiit eqqaaviini kuuffiinilu kviksølvimik immikkoortiterisinaasunik pisiniarneq aamma ikkussuussineq. Aningaasartuutissat ukiumut 700.000 – 1.000.000 kr. akornani amerlassuseqarnissaat naatsorsuutigineqarpoq. Ukiut 10-15 qaangiuppata kviksølvimik kigutininut ilaartuutaasimasut piiarneqarunnarnissaat naatsorsuutigineqarpoq, taamaattumillu aningaasartuuteqaqqinnissaq pisariaqassanani.

Naalakkersuisut atuutilersitsinerup minnerpaaffianiinnissaa inassutigaa, tassa COVID-19 kingunerisaanik aningaasartuutissaat killilersimaarniarneqarnissaat anguniarneqarmat. Tamatuma sanitigut atuutilersitsinerup minnerpaaffianiitinneqarnissaa naammattutut Naalakkersuisunit isigineqarpoq.

6. ataatsimiititaliap inassuteqaataa

Matumuuna ataatsimiititaliap isumaqatigiittup siunnersuut akuerineqartussatut inassutigaa.

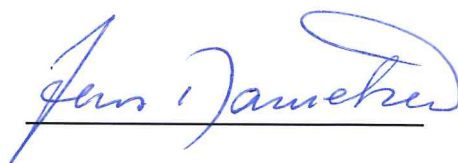
Taamatut oqaaseqarluni isumaliutissiisummilu allassimasutut paasinnilluni matumuna siunnersuut ataatsimiititaliamit aappassaanniigassanngortinneqarpoq.

Doris Jakobsen Jensen
Siulittaasoq

Sofia Geisler
Siulittaasup tullia

Jens Danielsen

Mikivsuk Thomassen

Simigaq Heilmann